

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto –
Finlands översättar- och tolkförbund ry

Vuosikertomus 2021

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto ry

Vahvistettu SKTL:n sääntömääräisessä kevätkokouksessa 26.3.2022.

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto ry:n vuosikertomus 2021

Vuonna 1955 perustettu Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto on Suomen vanhin kääntäjiä ja tulkkeja edustava yhdistys ja ainoa järjestö, joka edustaa käänös- ja tulkkausalan ammattaje opettajat ja tutkijat sekä kulttuuriala mukaan lukien. Liitto on aatteellinen etujärjestö, ja sen perustehtävä on edistää kääntämisen ja tulkkauksen alan toimintaedellytyksiä ja arvostusta.

SKTL 2021 pähkinäkuoressa

Jäseniä **1749**

Toiminta-aluekohtaisia jaostoja **5**

Alueellisia paikallisosastoja **3**

Järjestettyjä tilaisuuksia koko vuonna **75**

SKTL:n jaostojen ja paikallisosastojen toimikuntien jäseniä **46**

SKTL:n muiden työryhmien ja toimikuntien aktiiveja **42**

Kansallisia yhteistyöelimiä, joihin osallistuttiin säännöllisesti **19**

Jäsenyyksiä kansainvälisissä järjestöissä ja yhteistyöelimissä **9**

Yleistä vuodesta 2021

Vuosi 2021 oli jatkuneesta koronapandemiasta huolimatta melko vilkas vuosi: etätapahtumien määrä kasvoi vuoden 2020 tasosta ja joitain lähitapahtumiakin pystyttiin järjestämään pienimuotoisina sekä ulkotiloissa. Koronaepidemian jatkuminen aiheutti vuonna kuitenkin 2021 ”kisaväsymystä” liittomme vapaaehtoistoimijoissa, jotka osaltaan järjestävät liiton tapahtumia, ja tämä edellytti joustavuutta kaikilta, niin mainituilta vapaaehtoistoimijoilta, SKTL:n jäseniltä, hallitukselta kuin henkilökunnaltakin.

Yleisötilaisuudet sekä hallituksen ja toimikuntien kokoukset oli jo vuonna 2020 totuttu pitämään virtuaalisina, mutta vuonna 2021 lähitapahtumia ja verkostoitumista jo selkeästi kaivattiin. Laadukkaat etätapahtumat muodostivat silti vuonna 2021 liiton tapahtumatoiminnan selkärangan. Yleisömäärä pysyi monessa nyt virtuaalisesti järjestetyssä toistuvassa tapahtumassa samalla tasolla kuin aiemmissa lähitapahtumissa, joiltain osin

kasvoikin, mutta liiton eläkeläisjäsenien määrä tuntui tapahtumissa vähenevän. Toisaalta verkkotapahtumilla onnistuttiin tavoittamaan myös sellaisia jäseniä, joille pitkä matka tapahtumiin olisi muuten osoittautunut esteeksi. Osa tapahtumista, joissa on ollut vahva verkostoitumistarkoitus, siirrettiin odottamaan parempia aikoja, ja osa järjestettiin suunnitellun aikataulun mukaisesti mutta etäyhteyksin.

Jäsenistölle pyrittiin tarjoamaan niin paljon tukea ja toimintaa kuin mahdollista. Striimattujen tilaisuuksien järjestämistä ja podcast-lähetysten tuottamista jatkettiin kokoontumisrajoitusten myötä ja toiminta pystyttiin pitämään vilkkaana koko vaativan toisen pandemiavuoden ajan. Viestintää ja tiedotusta niin jäsenistön kuin suuren yleisön suuntaan jatkettiin laadukkaasti. Puheenjohtaja, hallitus, jaostojen ja paikallisosastojen puheenjohtajat ja toimiston henkilökunta hoitivat yhteydenpidon jäsenistöön sähköisten yhteyksien avulla. SKTL:n toiminta voi tulevaisuudessakin olla yhä saavutettavampaa ja fyysisistä etäisyyksistä riippumatonta. Office 365 -ympäristö ja Teams-ohjelma hallituksen jäsenten käytössä antoivat hallituslaisille ja jaostojen puheenjohtajille vapaat kädet järjestää itsekkin etätapahtumia omalle jaostolleen tai paikallisosastolleen. Tarve Zoomin käytölle suuremmissa ja laadukkaammassa tapahtumissa kävi selvästi ilmi – jo siksikin, että jotkin tapahtumat edellyttivät etätulkkauksia, jolloin Zoom yhdessä muiden ohjelmien kanssa toimi parhaiten tähän tarkoitukseen. Vuonna 2021 SKTL:n hallitus panosti omien toimintatapojensa arviointiin ja kehittämiseen sekä liiton talouden tarkasteluun. Hallituksen kokoukset pidettiin Teamsissä, mutta vuoden viimeinen kokous saatiin järjestettyä lähikokouksena.

Toisena poikkeusvuonna järjestettiin kaikkiaan 74 (vrt. 2020: noin 50, 2019: noin 100) erilaista tapahtumaa, joista suuri osa oli maksuttomia etätapahtumia. Ilmaisten ja edullisten tapahtumien tarjoamista pidettiin merkittävänä jäsenetuna haastavassa tilanteessa, jossa monien kääntäjien ja tulkkien ansiot hiipuivat. Lisäksi oli lukuisia järjestelykokouksia ja osallistuttiin monenlaisiin työryhmiin.

1 Kääntäminen ja tulkkaukset Suomessa

Kääntäminen ja tulkkaukset läpäisevät kaikki yhteiskunnan toiminnot kulttuurista, taiteesta ja tieteestä viranomaistoimintaan ja liike-elämään. Suomessa on kautta aikain elänyt rinnan useita kieliyhteisöjä, joiden keskinäinen viestintä hallinnon, kaupan ja kulttuurin alalla on perustunut

kääntämiseen ja tulkkaukseen: muun muassa lakeja, tiedonantoja ja ohjeita on sekä käännetty että tulkattu.

Kansainvälinen kulttuuri- ja tiedonvaihto, laajeneva kansainvälinen viranomaisyhteistyö ja vilkastuva maahanmuutto edellyttävät ammattitaitoisia kääntäjiä ja tulkkeja. Kirjallisuuden kääntäminen lienee av-kääntämisen ohella suurelle yleisölle käännösalan ammasteista tutuin. Vaikka käännetyn kaunokirjallisuuden nimikkeiden määrä onkin hieman laskenut viime vuosina, käännetyn lastenkirjallisuuden nimikkeiden määrä on noussut ja käännöskirjallisuuden osuus kaikista Suomessa kustannetuista teoksista on pysynyt suurena koko 2000-luvun ajan. Myös e- ja äänikirjoissa – joita lainataan kirjastoista yhä kasvavissa määrin – käännökset ovat merkittävä osa: niin tieto-, kauno- kuin viihdekirjallisuudenkin kentällä monet myydyimmistä ja lainatuimmista teoksista ovat viime vuosina olleet nimenomaan käännettyä kirjallisuutta. Käännöksiä on huomattavan paljon myös elokuva-, sarja- ja pelituotannoissa. Lisäksi suomalainen kirjallisuus on merkittävä vientituote, jota ei olisi ilman ammattimaisia kääntäjiä.

Kirjallisuuden lisäksi arjessa esiintyy paljon käännöstekstejä eri yhteyksissä ja muodoissa, vaikei tekstiä – kirjallista tai suullista – aina tunnisteta käännökseksi. Merkittävä osuus käännöksistä ja tulkkauksista perustuu esimerkiksi kansainvälisen liiketoiminnan ja kuluttajansuojan säädösten lisäksi kielilakiin ja erilaisia viranomaismenettelyjä sääteleviin lakeihin, joten kääntäminen ja tulkkaus ovat olennainen osa myös julkishallintoa.

1.1 Viimeaikainen kehitys käännös- ja tulkkausalalla

Vuoden 2021 aikana etäviestintä eri muodoissaan vakiintui koko yhteiskunnan kattavaksi vuorovaikutusmuodoksi koronapandemian vuoksi. Kääntäjien ja tulkkien työssä jo aiemmin alkanut digitalisoituminen vauhdittui vuoden mittaan selvästi, ja varsinkin tulkkauksissa tapahtui selkeä siirtymä yhä enemmän eri tekniikoin tehtävään etätulkkaukseen. Itsensäyöllistäjien verkostot muuttuivat suurelta osin digiverkostoiksi ja tämä aiheutti selvästi myös haasteita kääntäjien ja tulkkien työssä jaksamisessa.

Ominaista käännös- ja tulkkausalalla kehitykselle on ollut myös kääntämisen ja tulkkauksen eri muotojen jonkinasteinen eriytyminen. Sama henkilö voi toki toimia esimerkiksi kirjallisuuden suomentajana, av-kääntäjänä ja tulkkina, mahdollisesti asiatekstinkääntäjänä ja opettajanakin, mutta hänen tulee hallita yhä enemmän toisistaan poikkeavia sopimuskäytäntöjä, työvälineitä ja työskentelytapoja. Markkinoiden

monipuolistuminen edellyttää paitsi joustavuutta myös hyviä työelämä-, tietotekniikka- ja asiakaspalvelutaitoja. Yksittäisen kääntäjän ja tulkin on siis jatkuvasti päivitettävä tietoaan ja osaamistaan myös muuten kuin työnsä keskeisimmän ammattitaidon kannalta.

Myös toimintaympäristöt muuttuvat jatkuvasti, ja sen myötä kehittyvät myös toimintatavat ja käytettävät työkalut. Osa markkinoista ketjuuntuu ja automatisoituu entisestään. Tämä markkinan osa työllistää alihankkijakääntäjien ja -tulkkien verkostojen lisäksi käänös- ja tulkkaukspalveluiden hallinnoinnin ja markkinoinnin henkilöstöä. Alihankkijat ovat sangen usein itsensätyöllistäjiä, joiden ammatinharjoittamisen muoto vaihtelee.

Kääntämisen ja tulkkauksen määrä yhteiskunnassa lisääntyy lisääntymistään, ja asiakkaiden tarpeet poikkeavat toisistaan. Samaan aikaan kun suuret ylikansalliset kielipalveluyritykset ovat ostaneet ja sulauttaneet itseensä pienempiä toimistoja, monet pienet toimijat ovat pystyneet erikoistumaan joihinkin tekstityyppeihin, erikoisaloihin tai kieliin ja luoneet sen myötä itselleen vakaan asiakaskunnan, johon usein voi kuulua sekä niin sanottuja suoria asiakkaita että erityisosaamista alihankintana ostavia suurempia toimistojakin. Lisäksi käänös- ja tulkkausalalla on käynnissä monia lainsäädäntöhankkeita. Vuonna 2021 liittoa työllistivät muun muassa tekijänoikeuksia digitaalisilla sisämarkkinoilla käsittelevään direktiiviin (EU) 2019/790 tekijänoikeudesta ja lähioikeuksista digitaalisilla sisämarkkinoilla (DSM-direktiivi) ja verkkotallennusdirektiiviin perustuvan uuden tekijänoikeuslain valmistelu ja direktiivien kansallinen implementointi, kirjailija- ja kääntäjäapurahalain uudistaminen, käänös- ja tulkkausalalan kilpailutukset sekä sopimus- ja tekijänoikeusneuvontaan liittyvät asiat.

Merkittävä tekijä nimenomaan tulkkausalalla olivat vuonna 2021 suuret julkiset kilpailutukset, kun muun muassa kunnat ja sairaanhoitopiirit suunnittelivat ja toteuttivat laajoja lukuisten kieliyhdistelmien ja tulkkaukspalvelujen kilpailutuksia. Monissa kilpailutusasiakirjoissa tärkeimmiksi tekijöiksi tuntuivat nousevan kustannukset ja asiakastahojen vaatimukset kaikenkattavasta kokonaispalvelusta, mikä herätti huolta kilpailutuksen seurauksena toteutettavan tulkkauksen laadusta sekä yksittäisten ammattitaitoisten tulkkien mahdollisuudet olla ylipäättään tai ainakaan reiluilla ja realistisilla työn tekemisen ehdoilla mukana.

1.2 Kääntäjät ja tulkit työmarkkinoiden osana

Kääntäjät ja tulkit ovat ensisijaisesti työllistyneet pienyrittäjinä tai freelancereina. He ovat siten olleet edelläkävijäryhmä niissä muutoksissa, joita suomalaisessa yhteiskunnassa nyt nähdään suuremmassa mittakaavassa. Yksinyrittäjien ja toimeksiantajistaan riippuvaisten itsensä työllistäjien asema on ollut kääntäjien ja tulkkien keskuudessa koettua ja elettyä todellisuutta jo ennen kuin ilmiö on noussut kansallisen politiikan asialistalle. Yhä useammat kääntäjät ja tulkit toimivat yrittäjä-statusella, minkä vuoksi yrittäjätaitojen kehittäminen ja päivittäminen on otettu huomioon myös SKTL:n toiminnassa. Yrittäjäyyskoulutusta ja -tiedotusta on järjestetty jäsenille myös vuonna 2021.

Pandemian vuoksi suuren osan vuotta 2021 voimassa olleet rajoitukset vaikuttivat myös kääntäjien ja tulkkien työmarkkinoihin. Tulkkien työhön pandemiassa oli suora vaikutus: digitaaliset ratkaisut kehittyivät ja etätulkkaukset yleistyivät. Tällä oli myös sopimusvaikutuksia tulkeille. Etätulkkaukset ovat kognitiivisesti haastavaa, mutta ansiotasoa etätulkkauksien lisääntyminen ei korottanut, päinvastoin.

Digitalisoituminen on muuttanut paitsi kääntäjien ja tulkkien arkea, myös alalla toimivien yritysten profiilia. Luonnollisestikin digitaalisia palveluja tarjoavat yritykset ovat kasvaneet ja saaneet suuremman markkinaosuuden. Työn ehtojen kannalta muutos on merkittävä, ja etenkin asioimistulkkiin tulonmuodostukseen kehitys palkkioperusteiden muuttumisineen on vaikuttanut kielteisesti.

Kirjallisuuden kääntäjien ansiokehitys on ollut lähes olematonta viime vuosien aikana. Yleensä kertakorvauksena suoritettavat tekijänoikeuskorvaukset ja käännöspalkkiot ovat pysyneet samalla tasolla jo pitkään – tai oikeammin vasta vuonna 2021 ne palasivat pienen notkahduksen jälkeen viiden vuoden takaiselle tasolle, minkä osoittaa jäsenemme **Oona Nyström Timosen** ja kirjallisuuden kääntäjien jaostomme laatima kyselytutkimus. Osa kääntäjistä saa valtion kirjallisuustoimikunnan jakamia apurahoja, mutta kääntäjien suhteellinen osuus apurahansaajista on pieni eikä heijastele käännöskirjallisuuden osuutta Suomen markkinoilla. Vuoden 2021 aikana opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmä on valmistellut niin sanotun kirjastoapurahan uudistusta. SKTL:n edustaja työryhmässä on ollut liiton edellinen puheenjohtaja **Heikki Karjalainen**.

Digitalisoituminen monipuolistaa myös av-kääntäjien työ- ja toimintakenttää, ja vuonna 2021 alan keskusteluja leimasivat puheentunnistus, konekääntäminen ja jälkieditointi. Av-kääntäjien joukossa on myös työsuhteisia, mutta suurin osa toimii itsensä työllistäjänä.

Asiatekstinkääntäjien todennäköisin työllistymismahdollisuus on ollut ammatinharjoittajana toimiminen tavalla tai toisella. Perinteisiä työsuhteita on ollut lähinnä

julkissektorilla ja suuryrityksissä ruotsin ja englannin kääntäjille. Jo edellisinä vuosina alkanut suuntaus siihen, että kääntäjiä haettiin jonkin verran aiempaa enemmän perinteisiin työsuhteisiin, jatkui kuitenkin vuonna 2021 pandemiasta huolimatta. Erityisesti ruotsin kääntäjille tuntui olevan kysyntää jopa tarjontaa enemmän.

Niin alihankkijoina toimivien kääntäjien kuin tulkkiensa ammatillisen avun tarve liittyi pääasiassa alihankintasopimusten ongelmiin. SKTL:n juristi tuki jäseniä sopimusneuvotteluissa. Käännös- ja tulkkialan markkinoiden ketjuuntumisen vuoksi alihankkijoina toimivien kääntäjien ja tulkkiensa asema ei yleisesti ottaen ole juurikaan parantunut, pikemminkin päinvastoin. Monet sopimukset sisältävät sekä työ- että toimeksiantosopimuksen elementtejä, mikä on omiaan hämärtämään niin työnantajan kuin työn suorittajankin velvollisuuksia ja oikeuksia. Alihankkijoita käyttävät toimistot näyttäisivät suosivan yhä enemmän yrittäjinä toimivia kääntäjiä ja tulkkeja. Lisäksi jäsenten välittämien tietojen mukaan markkinoilla esiintyy alihankkijoina toimivien yrittäjien kilpailun rajoittamista muun muassa kyseenalaisilla kilpailukieltolausekkeilla, jotka haittaavat tervettä kilpailua alalla. SKTL on reagoinut tilanteeseen antamalla jatkuvasti sopimusneuvontaa ja järjestämällä neuvottelu- ja sopimuskoulutusta sekä yleisesti että eri kääntäjä- ja tulkkiryhmille suunnatusti sekä ottamalla kantaa tilanteeseen myös julkisesti.

1.3 Digitalisoituminen kääntäjien ja tulkkiensa arjessa

E-kirjojen ja äänikirjojen myynti lähti Suomessa nousuun jonkin verran muita Pohjoismaita jäljessä, ja kasvu jatkui vuonna 2021: äänikirjoja myytiin lähes 29 % enemmän kuin vuonna 2020. Painettujen kirjojen myynnissä esiintynyttä laskua korjataan digitaalisten julkaisujen myynnillä. Äänikirjojen suurimmat julkaisijat Suomessa ovat ruotsalaisomisteisia, ja ne paitsi julkaisevat perinteisiä kirjoja digitaalisessa muodossa, myös valmistavat tuotteita suoraan digitaalisille alustoille eli tilaavat kirjailijalta teoksen ja käännättävät sen nimenomaan ääni- ja/tai e-kirjana julkaistavaksi. Ääni- ja e-kirjojen yleistymisen näkyi sopimusneuvottelujen monimutkaistumisena. Myös ns. *print on demand (pod)* -painatukset vaikuttivat yleistyvän.

Kääntäjien ja tulkkiensa työ muuttuu vauhdilla digitalisoitumisen myötä. Samalla nousevat yhä useammin esille kysymykset tekijänoikeuksista tilanteissa, joissa käännöksiä tai tulkkauksia halutaan hyödyntää mahdollisesti myöhemmin eri muodoissa erilaisilla alustoilla, tekijän oikeudesta kohtuulliseen korvaukseen työstään, luottamuksellisuuden säilymisestä ja vastuun jakautumisesta.

Konekääntäminen ja jälkieditointi ovat lisääntyneet odotetusti, ja vaikka osa konekääntämisestä on jo kehitetty tasolle, jolla ne palvelevat tiettyjä tarkoituksia tietyissä tilanteissa, alalla ei liene syytä pelätä ihmiskääntäjien syrjäytymistä. Lisäksi teknologian kehittyminen ja kehittäminen niin käännös- kuin tulkkauspalveluissa luovat uusia palveluita ja työkuvia, joissa kääntäjän ja/tai tulkin koulutuksesta ja ammattitaidosta on hyötyä. Suomessa myös SKTL:n jäsenet tekivät kuluneena vuonna ahkerasti konekääntämisen tutkimusta. Käynnissä oli myös useita konekääntämisen ja digitaalisten käännös- ja tulkkauspalveluiden kehittämishankkeita.

Käännös- ja tulkkausalalla käydään jatkuvaa keskustelua ja vaikeitakin neuvotteluja digitalisoitumisen vaikutuksista työn ehtoihin. SKTL tarjoaa perustehtävänsä mukaisesti erilaisia apuvälineitä, joilla tulkit ja kääntäjät voivat huolehtia sopimustensa oikeasuhtaisuudesta, esimerkiksi sopimusmalleja, yleisiä sopimusehtoja ja ohjeita ammatissa toimiville kääntäjille ja tulkeille sekä näiden asiakkaille.

Vuonna 2021 SKTL ohjeisti kääntäjiä ja tulkkeja kiinnittämään huomiota erityisesti yrittäjyystaitoihin, etätulkkaukseen, tekijänoikeus- ja sopimusasioihin, saavutettavuuteen, tulevien kilpailutusten ehtoihin ja hankinta-asioihin sekä päivitti asioimistulkin ammattisäännösten etätulkkauksen osalta jäsenistön ja muidenkin alalla toimivien avuksi.

2. Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto SKTL ry:n toiminta vuonna 2021

Vuonna 2021 keskusteltiin paljon erilaisten etäalustojen ja laitteistojen soveltuvuudesta kääntäjien ja tulkkien käyttöön. Lähes koko vuoden yhteiskunnan toimintaa leimasivat edelleen koronapandemian rajoitustoimet. Toimintaa järjestettiin paljolti etäkokouksina, -tapaamisina ja -koulutuksina, ja striimaus- ja webinaaripalvelujen käyttö arkipäiväistyi. Tapahtumia ei jouduttu kokonaan peruuttamaan, mutta niiden toteutustapa sopeutettiin ja joitakin tapahtumia lykättiin.

SKTL:llä on muutamia vuotuisia tapahtumia, jotka muodostavat toiminnan rungon sääntömääräisten kevät- ja syyskokousten lisäksi. Kevätkokous järjestettiin Helsingissä 27.3., ja siihen oli mahdollista osallistua etäyhteyksin. Syyskokous pidettiin Helsingissä 20.11. läsnäolokokouksena, sillä marraskuussa pandemiatilanne salli kokoontumisen ilman rajoituksia. Syyskokouksen jälkeen vietettiin liiton yhteisiä pikkujouluja.

Muista tapahtumista vanhin ja kääntämisen, erityisesti suomentamisen, kannalta tärkein on maan suurimpien käännöspalkintojen, Mikael Agricola -palkinnon ja J. A. Hollon palkinnon, jako keväisin. Palkintojenjakotilaisuus, jossa juhlapuheen piti kriitikko **Maria Säkö**, toteutettiin virtuaalisesti verkossa, ja voittajien haastattelut tallennettiin podcast-lähetyksiksi.

Keväisin järjestettävä kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen symposiumi (KäTu), alan tuoreinta tutkimusta esittelevä tapahtuma, toteutettiin virtuaalisena. Myös jokasyksyiset suomalais-ruotsalainen kääntäjäseminaari ja kansainvälisen kääntäjienpäivän tapahtuma toteutettiin virtuaalisina, striimattuina lähetyksinä. Suomalais-ruotsalaisen kääntäjäseminaarin kesto lyhennettiin hieman ja ohjelma jaettiin kahdelle päivälle, jotta se ei olisi etäyhteyksin niin raskas seurattava. Lisäksi järjestettiin useita erilaisia koulutus-, tiedotus- ja verkostoitumistapahtumia. SKTL:llä oli vuonna 2021 kaikkiaan 75 tapahtumaa.

Kun toiminta on näin vilkasta, vapaaehtoisten toimijoiden työ on korvaamatonta. Vapaaehtoiset ottivat nopeasti haltuun virtuaalitalaisuuksien järjestämisen, ja jäsenistöä pystyttiin palvelemaan haastavassa tilanteessa varsin hyvin. Moni kuitenkin toivoi, että päästäisiin myös tapaamaan kollegoita kasvokkain.

Tässä luvussa esitellään toiminnan pääkohdat lyhyesti, mukaan lukien jaostojen ja paikallisosastojen toiminta yleisluontoisesti. Tarkempaa tietoa jaostojen ja paikallisosastojen toiminnasta on luvussa *4 Jäsenistö, jaostot ja paikallisosastot* sekä SKTL:n verkkosivuilla.

2.1 Tekijänoikeus- ja sopimusneuvonta

E- ja äänikirjojen julkaisutahdin kiihtymisen myötä tekijänoikeuksien myyminen digitaalisissa julkaisuissa käytettäväksi yleistyi vuoden 2021 aikana. Sopimuskäytännöt hakevat muotoaan, ja neuvottelut ovat yksittäisille kääntäjille vaativia. Yleisimpiä ongelmakohtia ovat kertakorvauksen ja niin sanotun rojalitkorvauksen määräytymisperusteet, sopimuksen laajuus, eli kattaako se vain tietyt sopimuksessa luetellut julkaisumuodot vai myös mahdolliset vielä tuntemattomat tulevat julkaisumuodot, sekä sopimuksen irtisanomisehdot. Tekijänoikeuskysymyksiin on vastannut liiton juristi OTK **Karola Baran**. Lisäksi monissa koulutuksissa ja tapaamisissa on käsitelty sopimusehtojen vaikutuksia käännös- ja tulkkausalalla toimivien työhön.

2.2 Jäsenille ja alan edustajille suunnattu koulutus- ja kehitystoiminta sekä opiskelijatyö

SKTL:n jäsenille tarkoitettu mentoriohjelma jatkui vuonna 2021. Mentoriohjelmassa aloitti yksi uusi mentoripari ja viisi mentoriparia sai mentoriohjelman suoritettua. Mentoriohjelmaan on jatkuva haku, ja jokainen mentoripari sai aloittaessaan yksilöllisen ohjauksen mentorivuoteen. Aivan kaikille aktoreille ei onnistuttu löytämään vielä liiton mentoripankista sopivaa mentoria. Mentoroinnit aloitettiin yleensä etätapaamisella, ja mentoripareille suositeltiin mentoroinnin toteutusta etäyhteydellä. Mentoriohjelman toteuttamisesta ja seurannasta vastuu on assistentti **Hanna Pippurilla**.

Opiskelijatyöllä on vakiintunut asemansa SKTL:n toiminnassa. Yhteistyötä kääntämisen ja tulkkauksen alan oppilaitosten, yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa tehtiin tiiviisti, ja liiton henkilökunta ja vapaaehtoiset vierailivat sekä luennoilla että opiskelijatilaisuuksissa virtuaalisesti. Opiskelijoita kannustettiin hakeutumaan avustajiksi liiton tapahtumiin, vaikka harjoittelumahdollisuuksia koronavuonna ei läsnäolotilaisuuksissa ollut. Liiton palveluksessa toimi kuitenkin korkeakouluharjoittelija, ja opiskelijoille mainostettiin harjoittelumahdollisuuksia. Vuonna 2021 lanseerattiin myös uusi opiskelijoille tarkoitettu jäsenkirje. Opiskelijoita on kannustettu osallistumaan aktiivisesti liiton toimintaan. Syksyn aikana pyrittiin järjestämään myös erityisesti opiskelijoille tarkoitettuja tapahtumia, joskin kiinnostus niitä kohtaan oli melko vähäistä.

Jaostot ja paikallisosastot järjestivät useita tiedotus-, verkostoitumis- ja virkistymistilaisuuksia. Osa tapahtumista järjestettiin ulkoilutapahtumina, osa etäkokoontumisina, ja vuonna 2020 aloitettuja niin sanottuja kollegakahveja jatkettiin virtuaaliyhteyksien avulla. Nämä epäviralliset keskustelutilaisuudet on otettu tervetulleina vastaan jäsenistön keskuudessa.

SKTL järjesti jäsenilleen muun muassa käännöstyökalukoulutusta memoQ-, Wordfast- ja Memsource-ohjelmien osalta, sopimuskoulutusta tulkeille sekä yrittäjäyyskoulutuksen, jossa kouluttajan johdolla työstettiin materiaalia työpajoissa omaa liiketoimintasuunnitelmaa varten.

Vuonna 2021 järjestettäväksi tarkoitettu lääketieteen kääntäjien koulutus siirrettiin kokoontumisrajoitusten vuoksi alkuvuoteen 2022. Vuodelle 2020 lähiopetuksena toteutettavaksi suunniteltu mutta pandemian vuoksi siirtynyt yrittäjäyyskurssi toteutettiin sen sijaan vuonna 2021 etäkoulutuksena.

2.3 Seminaarit, symposiumit ja muu yleishyödyllinen toiminta

Käännösalan näkyvyyttä ja verkostoitumista edistetään yleensä vuosittain osallistumalla Turun ja Helsingin kirjamesseille, joilla SKTL:llä on osastopaikan lisäksi käännösaiheista lavaohjelmaa. Syksyllä 2021 pandemiatilanne helpotti hetkeksi ja pääsimme suunnitelmien mukaan osallistumaan molemmille messuille. Vuonna 2021 uutena avauksena järjestettiin myös Tampereen kirjafestarit, joille SKTL osallistui. Messupäivystys hoidetaan pääasiassa vapaaehtoisvoimin, ja ohjelman suunnittelee liiton toimisto yhteistyössä jäsenten kanssa. Syksyn kirjamesset olivat taas odotettuja tapahtumia messujen jäätyä väliin edeltävänä vuonna.

SKTL järjestää vuosittain uusinta tutkimustietoa esittelevän *Kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen symposiumin (KäTu)* yhdessä kunakin vuonna vuorossa olevan yliopiston kanssa. Vuonna 2021 symposiumi järjestettiin Helsingin yliopistossa etätapahtumana. Symposiumista julkaistiin myös vuonna 2021 vertaisarvioitu tieteellinen verkkojulkaisu *MikaEL*.

Vuosittain järjestettävä *Suomalais-ruotsalainen kääntäjäseminaari* on yleensä kaksipäiväinen tapahtuma. Se järjestetään yhteistyössä Kotimaisten kielten keskuksen (Kotus) kanssa, ja se käsittelee kääntämisen, kielen, kielenhuollon ja tulkkauksen eri ilmiöitä ja konteksteja. Vuonna 2021 seminaari järjestettiin kahden päivän mittaisena etätalaisuutena. Seminaari oli onnistunut, ja se tavoitti yhtä paljon väkeä kuin muinakin vuosina. Vuoden 2021 seminaarin aiheet käsittelivät lääketieteen ja verohallinnon kieltä, kirjailijan ja kääntäjän yhteistyötä kaunokirjallisuuden käännöksissä, selkokieltä, ammattikielen ja yleiskielen yhtymäkohtia ja eroja sekä muita ajankohtaisia käännös- ja kieliaiheita. Tapahtumaan osallistuu vuosittain noin 80–100 henkilöä.

Kansainvälistä kääntäjienpäivää vietettiin Suomessa 30.9.2021. Kieliasiantuntijat ry:n kanssa yhteistyössä järjestetty tilaisuus kokosi webinaariin etäyhteyden välityksellä noin 180-henkisen yleisön. Ohjelmassa perehdyttiin muun muassa etätulkkaukseen, kieleen ja kulttuuriin, sukupuolittuneeseen kieleen ja sukupuolen käsitteeseen käännöksissä sekä selkokieleen ja saavutettavuuteen.

Kirjallisuuden kääntäjien jaosto osallistui elokuussa Runokuun käännösiltapäivään Helsingin Suvilahden Tiivistämössä jo lähes perinteisellä suomennoslamilla, jossa kääntämisen luovuus ja suomentajan rooli nousivat valokeilaan.

SKTL toteutti keväällä 2021 suuren kaksiosaisen asioimis- ja oikeustulkki palkkiotas- ja työehtokyselyn. Alan palkkiotutkimuksista on hyötyä jäsenistön lisäksi koko alalle. Uutisoimme tuloksista Kääntäjä-lehdessä ja järjestimme syksyllä myös tulosten

esittelytilaisuuden. Myös asioimistulkki ammattisäännöstöä, joka antaa perustietoja tulkkauksesta ja tulkin kanssa toimimisesta myös tulkkauksen käyttäjille, päivitettiin alkuvuodesta etätulkkausien osalta.

Syyskaudella järjestimme infopäivän auktorisoiduiksi kääntäjiksi aikoville yhteistyössä Opetushallituksen ja auktorisoitujen kääntäjien tutkintolautakunnan kanssa. Tähän liittyi myös asiatekstinkääntäjien jaoston järjestämä neljän kerran opintopiiri auktorisoiduiksi kääntäjiksi aikoville.

Kääntäjien työtä, palkittuja suomentajia ja laadukkaita suomennoksia suurelle yleisölle esitteleviä, Nide-kirjakaupassa ja Kampin Mujissa Helsingissä järjestettyjä Käännöskeskiviikko-ohjelmaita jatkettiin yhteistyössä Pienen karanteenikirjakerhon toimittaja **Taru Torikan** kanssa.

2.4 Kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö

SKTL on aktiivinen toimija kotimaassa ja osallistuu lukuisiin virallisiin elimiin ja epävirallisiin verkostoihin toteuttaakseen perustehtävänsä. Yhteistyö eri toimijoiden kanssa toimi myös etäyhteyksin tehokkaasti ja oli edelleen varsin tiivistä, mutta verkostoitumista ei tapahtunut niin paljon kuin lähitapaamisissa.

SKTL:llä on perinteisesti ollut tiivistä yhteistyötä kääntäjien, tulkki- ja terminologien maailmanliitto FITin (Fédération Internationale des Traducteurs) kanssa, ja SKTL:n jäsen **Pia von Essen** toimii maailmanliiton hallituksessa. FITin vuonna 2020 järjestettäväksi suunniteltu jäsenkokous ja maailmankongressi siirtyivät ensin vuodelle 2021, ja toistamiseen vielä vuodelle 2022, mutta järjestön hallitus jatkoi virtuaalisia kokouksiaan vuoden mittaan ja järjesti kesäkuussa virtuaalisen ylimääräisen jäsenkokouksen, jossa SKTL:ää edusti varapuheenjohtaja **Esa Penttilä**.

Pohjoismaat ovat monin tavoin yhteyksissä keskenään niin kulttuurin kuin kaupankin alalla, ja siksi myös kääntäjien ja tulkki- pohjoismainen yhteistyö on monimuotoista ja kattavaa. Pohjoismainen Norne-verkosto kokoontui etänä ja Ruotsin asiatekstinkääntäjien liiton (SFÖ) kanssa järjestettiin yhteisiä etätapaamisia sekä suunniteltiin tulevaa. Pohjoismaistakin yhteistyötä edistettiin myös eurooppalaisten kirjallisuuden kääntäjien järjestö CEATL:in tapaamisessa Ahvenanmaalla.

Vuonna 2021 SKTL jatkoi työryhmätyöskentelyä CROWD-hankkeessa, johon se liittyi vuonna 2020 ja jonka puitteissa järjestetään Suomessa kirjallisuustapahtumat vuonna 2022 ja

2024. CROWD-hanke on osa kansainvälistä kirjallisuustoimijoiden verkostoa, jonka tarkoituksena on luoda myös uusia kirjallisuuden esittämisen muotoja. Nykyisin kääntäjät ovat tiiviimpi osa CROWD-verkostoa.

SKTL on mukana myös kotimaisessa kirjallisuusverkostossa, Tekstin talo -hankkeessa, ja jäsen vuonna 2019 perustetussa Tekstin talo ry:ssä, jonka tehtävänä on selvittää, voisiko Helsinkiin perustaa Tekstin talo -nimisen kirjallisuustalon. Tekstin talo loisi puitteet kirjallisen alan ammattilaisten omalle toiminnalle ja yhdistäisi monipuolisesti kirjallisuusalan eri tekijöitä kirjailijoista esittävän taiteen ammattilaisiin ja kääntäjiin. Vuonna 2021 hankkeelle haettiin ahkerasti rahoitusta ja tutustuttiin erilaisiin Helsingissä tarjolla oleviin sopiviin tiloihin. Koneen säätiö myönsi vuonna 2021 Tekstin talo ry:lle 200 000 euron apurahan. Neljälle vuodelle jakautuvan avustuksen turvin käynnistetään hanke, jota on suunniteltu yli kahden vuoden ajan kaikkiaan yhdentoista organisaation voimin.

Lokakuussa järjestettiin eurooppalaisten kirjallisuuden kääntäjien verkoston CEATLin vuosikokous Maarianhaminassa Ahvenanmaalla. Järjestäjät olivat tänä vuonna Suomi ja Ruotsi, joten SKTL oli vastuussa järjestelyistä yhdessä muiden CEATLin suomalais- ja ruotsalaisjärjestöjen kanssa.

SKTL toteutti yleishyödyllistä tarkoitustaan tarjoamalla neuvontaa paitsi jäsenilleen myös opiskelijoille, asiakaskunnalle ja viranomaisille, ja sen tarjoama neuvonta ja opastus olivat vuoden aikana kysytyjä ja arvostettuja niin jäsenkunnan kuin kääntäjien ja tulkkien asiakaskunnan sekä viranomaisten piirissä. .

Viime vuosina on tärkeäksi noussut myös työ asioimis- ja oikeustulkkauksen edistämiseksi, ja erityisesti on painotettu sitä, että oikeustulkkiprojektin tunnettuutta ja käyttöä tulee edistää sekä ammattitulkkeja käyttäviä tulkkaustoimeksiannoissa aina kun heitä on saatavilla.

Vuosien 2020–2021 aikana uudistettiin *Asioimistulkkin ammattisäännöstö* yhteistyössä muiden alan liittojen ja SKTL:n tulkkiyhdistyksen kanssa vastaamaan paremmin nykypäivän tarpeita muun muassa etätulkkauksen osalta. Päivitetty ammattisäännöstö julkaistiin liiton verkkosivuilla alkuvuodesta. Ammattisäännöstö on tärkeä paitsi tulkeille myös tulkkauksen käyttäjille, sillä se määrittää yhtenäiset toimintatavat ja kertoo tulkkauksesta kaikille osapuolille.

Tänä vuonna pyrittiin erityisesti korostamaan tekijänoikeusasioita ja esittelemään suomalaisia tekijänoikeusjärjestöjä Sanastoa ja Kopiostoa jäsenille useammassa tapaamisessa eri yhteyksissä.

Kaikille kirjallisuuden kääntäjille ja kääntämisestä sekä kääntäjän ammatista kiinnostuneille tarkoitettua, verkossa julkaistavaa *Kirjallisuuden kääntäjien selviytymisopasta* päivitettiin. Verkkojulkaisu on luettavissa osoitteessa kirjallisuudenkaantajan-selviytymisopas.com.

Luettelo kotimaisista ja kansainvälisistä yhteistyökumppaneista SKTL:n edustajineen tai yhteyshenkilöineen on toimintakertomuksen luvussa 7 *Edustukset kotimaisissa ja kansainvälisissä elimissä*.

2.5 Vaikuttamistyö

SKTL pyrkii vaikuttamaan kääntäjien ja tulkkien arvostukseen ja toimintaehtoihin muun muassa tekemällä alan tarpeita ja reunaehtoja tunnetuiksi markkinoille, viranomaisille ja muille julkishallinnon toimijoille, antamalla tietoa päätöksenteon pohjaksi sekä osallistumalla neuvotteluihin ja viranomaisten työryhmiin, joissa linjataan alaa koskevia kysymyksiä. Suomen ja Euroopan kulttuuripolitiikkaan vaikutetaan yhdessä muiden järjestöjen kanssa erilaisten yhteistyöorganisaatioiden kautta.

Julkaisimme kannanottoja, lausuntoja ja mielipidekirjoituksia eri medioissa. Otimme kantaa muun muassa tulkkauspalvelujen kilpailutukseen ja kaikkien tulkkauksilanteen osapuolien oikeusturvaan ja laadun mahdollistamiseen kääntäjän ja tulkin työssä, vetosimme Suomen hallitukseen afgaanikäntäjien ja -tulkkien puolesta ja kirjoitimme aiheesta mielipidekirjoituksen. Annoimme myös lausunnon Suomen hallituksen selonteosta kotoutumisen edistämisen uudistamistarpeista. Jäseniämme osallistui 25.11. Eduskuntatalon portailla järjestettyyn asioimistulkkien mielenilmaukseen, jossa haluttiin kiinnittää huomiota alan huononeviin sopimusehtoihin ja toimeentuloon. Myös SKTL käytti tilaisuudessa puheenvuoron.

Digitalisaation ja tekoälyn vaikutuksia käänös- ja tulkkausalaan on seurattu useilla eri foorumeilla. SKTL:n asettama edustaja, SKTL:n entinen puheenjohtaja **Heikki Karjalainen**, osallistui myös vuonna 2021 Sanaston kautta digitaalisia sisämarkkinoita koskevan direktiivin (DSM) valmistelutyöhön. Kun direktiivin toimeenpanon valmistelu alkoi syksyllä 2019, SKTL koordinoi näkemyksiä asiasta eurooppalaisten ja pohjoismaisten kollegoiden ja suomalaisten taiteilija- ja tekijäjärjestöjen kanssa. Toimeenpanoa seurattiin jo vuonna 2020, ja vuonna 2021 päästiin vihdoinkin lausumaan ja viestimään uudesta

tekijänoikeuslakiluonnoksesta. Asiaa on pohjustettu Sanaston ja Kopioston työryhmissä sekä Tekijäfoorumi-verkoston kautta.

SKTL:llä on myös kääntäjäedustus Sanaston kirjallisuuskummi-hankkeessa: kirjallisuuskummit **Laura Jänisniemi** ja **Heikki Karjalainen** edustavat hankkeessa suomentajia. Kirjallisuuskummitoiminnalla pyritään tuomaan päättäjille tietoa kirjallisuusalaista ja vaikuttamaan alan tärkeisiin asioihin, kuten lainauskorvauksen ulottamiseen e-aineistoihin. SKTL kannattaa lainauskorvausmäärärahojen nostoa sekä e-aineistojen lisäämistä lainauskorvauksen piiriin. Liitto teki yhteistyössä Sanaston kanssa vuonna 2021 vaikuttamistyötä lainauskorvauksen eteen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö käynnisti syksyllä 2020 lakiuudistustyön koskien *lakia eräistä kirjailijoille ja kääntäjille suoritettavista apurahoista ja avustuksista*. Lailla on tarkoitus uudistaa niin sanottu kirjastoapurahalaki eli kirjailija-kääntäjäapurahalaki. SKTL:n edustajana työryhmässä on ollut vuodesta 2020 alkaen **Heikki Karjalainen**. SKTL antoi myös oman lausuntonsa kirjailija-kääntäjäapurahalaista.

2.6 Viestintä

SKTL:n tiedotus hoidetaan jokaisen tiedotettavan asian ja tapahtuman kannalta tehokkaimpien välineiden avulla ja vaaditussa aikataulussa. Verkkosivut, jäsenkirje ja neljä kertaa vuodessa ilmestyvä *Kääntäjä-Översättaren*-lehti olivat edelleen liiton tärkeimmät tiedotuskanavat. Painetun lehden rinnalle perustettu käännösalan verkkojulkaisu *Kääntäjä+* (www.sktl.fi/kaantajaplust) tarjosi ajankohtaista luettavaa paperilehden numeroiden ilmestymisen välillä.

Liiton toiminnasta ja hallituksen päätöksistä tiedottava jäsenkirje lähetettiin koko jäsenistölle aina hallituksen kokousten jälkeen (11 kirjettä vuonna 2021). Jäsenkirjeitä lähetettiin tarpeen mukaan myös kokousten välillä. Myös jaostot ja paikallisosastot viestivät toiminnastaan omilla kanavillaan. Sosiaalisessa mediassa tiedottamisen merkitys korostui entisestään niin tapahtumatiedottamisessa, asiatiedon välittämisessä kuin näkyvyyden lisäämisessä. Liiton some-kanavien seuraajamäärät ovat jatkaneet kasvuaan tasaisesti. Myös visuaalisen ja audiovisuaalisen viestinnän rooli korostui vuonna 2021.

Vuonna 2021 SKTL laajensi podcast-toimintaansa Pienen karanteenikirjakerhon toimittaja **Taru Torikan** kanssa ja julkaisi viisi käännöskirjallisuusaiheista podcastia, jotka ovat kuunneltavissa SKTL:n SoundCloud-tilillä. Vuonna 2021 SKTL laajensi podcast-

toimintaa, ja elokuusta 2021 lähtien SKTL:n opettajien ja tutkijoiden jaosto on julkaissut uutta käännöstiedettä popularisoivaa *Käännetään rautalangasta* -podcastia. Syksyn 2021 mittaan podcast-sarjassa ilmestyi viisi jaksoa, jotka ovat kuunneltavissa SKTL:n SoundCloud-tilillä, Spotifyssä ja Apple Podcastissa. Podcastit juonsi **Juha Roiha** ja tuotti **Maarit Laitinen**.

SKTL:n viestinnässä korostettiin etenkin tekijänoikeuksia ja edunvalvonnallisia asioita, mutta tietoa jaettiin myös muista alan yleishyödyllisistä asioista. Alalla vallitseviin toimintaehtoihin pyrittiin vaikuttamaan tilanteeseen sopivin keinoin tarkoituksenmukaisia vaikutuskanavia käyttäen, muun muassa lausunnoin ja kannanotoin. Muiden järjestöjen kanssa tehtiin yhteistyötä silloin, kun tavoitteet olivat samansuuntaiset.

Koronapandemian aikana ajantasaisen viestinnän merkitys korostui entisestään.

2.6.1 Kääntäjä–Översättaren-lehti

SKTL:n toiminnasta sekä alalle tärkeistä teemoista ja muutoksista tiedotetaan niin liiton jäsenille kuin ulkopuolisille sidosryhmille aikakauslehtimuotoisella *Kääntäjä–Översättaren*-lehden kautta. Lehti lähetetään kaikille liiton jäsenille sekä keskeisille yhteistyökumppaneille, alan koulutuslaitoksiin, virastoihin, ministeriöihin sekä alan ulkopuolisiin järjestöihin. Lehdellä on noin 100 liiton ulkopuolista vakituista tilaajaa. Lehti ilmestyi neljä kertaa vuonna 2021. Lehden normaali painosmäärä on 2700, mutta vuonna 2021 lehdistä otettiin pienemmät, 2300:n lehden painokset, koska läsnäolotapahtumia oli peruttu koronapandemian vuoksi eikä lehtiä siksi tarvittu niin paljon yleiseen jakoon tilaisuuksissa.

Lehden artikkeleissa tarkasteltiin kääntämistä ja tulkkausta niin teorian kuin käytännön kannalta. Artikkeleita lehteen kirjoittivat toimituskunnan lisäksi sekä jäsenet että liiton ulkopuoliset alan ammattilaiset, opettajat, tutkijat ja opiskelijat. *Kääntäjä–Översättaren* on alan monipuolisin ammattijulkaisu Suomessa ja siksi varsin luettu esimerkiksi yliopistoissa. Lehden päätoimittajana toimi liiton hallituksen puheenjohtaja **Sirpa Alkunen** ja toimitussihteerinä liiton viestintäasiantuntija **Maarit Laitinen**. Taitosta vastasi Mediasepät Oy ja painatuksesta Painotalo Plus Digital.

Painetun lehden rinnalle perustettu käännösalan verkkojulkaisu *Kääntäjä+* (www.sktl.fi/kaantajaplius) tarjosi ajankohtaista luettavaa paperilehden numeroiden ilmestymisen välillä. Sen toimitussihteerinä toimi niin ikään **Maarit Laitinen**.

2.6.2 Verkkajulkaisu *MikaEL*

SKTL julkaisee kääntämisen ja tulkkauksen tutkimukseen keskittyvää *MikaEL*-verkkajulkaisua, jonka sisältö perustuu pääosin KäTu-symposiumissa pidettyjen esitelmien pohjalta kirjoitettuihin artikkeleihin. Vertaisarvioitu julkaisu on hyväksytty mukaan tieteellisten julkaisujen laatua arvioivan julkaisufoorumin luokittelujärjestelmään sekä vastaavaan Norjan järjestelmään, joka on käytössä myös Ruotsissa.

*MikaEL*in toimitustyöstä vastaa SKTL:n opettajien ja tutkijoiden jaosto, ja se on avoimesti luettavissa verkossa. Vuonna 2021 julkaistiin *MikaEL*in volyymi 14, jonka toimittivat **Ritva Hartama-Heinonen, Laura Ivaska, Marja Kivilehto** ja **Minna Kujamäki**. Tämä on järjestyksessä kuudes vertaisarvioitu volyymi. Julkaisuun saivat poikkeuksellisesti tarjota artikkeleita ne, joilta oli edellisenä keväänä hyväksytty abstrakti seuraavaan KäTu-symposiumiin, koska symposiumia ei koronapandemian vuoksi vuonna 2020 järjestetty. Muutoin toimitustyö sujui normaaliin tapaan.

Vuoden 2021 alussa *MikaEL* hyväksyttiin perustajajäsenenä mukaan käännöstieteen avoimen julkaisemisen verkostoon Council of Editors of Translation and Interpreting Studies for Open Science. Verkostossa on mukana 32 jäsentä eri puolilta maailmaa. Verkostossa *MikaEL*ia edustaa **Laura Ivaska**.

2.6.3 Muu tiedotustoiminta

SKTL:n verkkosivuilla sekä jaostojen ja paikallisosastojen jäsenkirjeissä tiedotettiin ajankohtaisista aiheista. Liiton vapaaehtoisia koulutettiin liiton tiedotusvälineiden käyttöön, ja tilaisuuksien järjestämisestä vastanneet jaostot ja paikallisosastot huolehtivat myös tapahtumiin liittyvästä tiedottamisesta liiton toimiston avustuksella. Jäsenkirjeiden lisäksi jaostot ja paikallisosastot tiedottivat jäsenilleen tapahtumista ja ajankohtaisista asioista omien Facebook-ryhmiensä kautta.

Kääntäjille ja tulkeille haettiin myönteistä näkyvyyttä sosiaalisessa mediassa aihetunnisteilla #kehukääntäjää, #tykkäystulkille ja #muistakääntäjä. Lisäksi käytettiin aihetunnisteita #kääntäjänäkyväksi ja #SKTLtekijät sekä tapahtumakohtaisessa tiedotuksessa näille erikseen sovittuja tunnisteita. Syksyllä 2020 aloitettua Muista kääntäjä! -kampanjaa jatkettiin sopivissa yhteyksissä vuonna 2021. Sen tarkoituksena oli muistuttaa kääntäjien merkityksestä ja tekijyydestä.

Koronatilanteesta johtuen Mikael Agricola -palkinnon ja J. A. Hollon palkinnon ehdokkaiden julkistus sekä varsinainen palkintojen jakotilaisuus järjestettiin vuonna 2021 kokonaan verkossa.

Liiton edustajia vieraili vuoden 2021 aikana myös eri tilaisuuksissa kertomassa kääntäjien ja tulkkien työstä.

3 Palkinnot, apurahat ja stipendit

SKTL myöntää vuosittain kaksi kopiointikorvauksin katettavaa kirjallisuuden käännöspalkintoa, Mikael Agricola -palkinto ja J. A. Hollon palkinto, joihin kumpaankin liittyy kiertopalkintona jaettavan taideteoksen lisäksi 10 000 euron rahapalkinto. Palkinnonsaajia ehdottavat raadit, joiden jäsenet on lueteltu kohdassa *9 Vapaaehtoisista koostuvat toimikunnat, työryhmät yms.*

SKTL myöntää myös asiatekstinkääntäjien Kääntäjän kukkanen -palkintoa, johon on vuodesta 2021 lähtien liittynyt 1 000 euron rahapalkinto. SKTL jakaa myös muita palkintoja, joihin ei liity rahapalkintoa. Niitä ovat av-kääntäjien Repla-palkinto, tulkkien Uljas Attila-palkinto, johon päätettiin vuonna 2021 liittää rahapalkinto, mutta jota ei vielä vuonna 2021 jaettu, sekä opettajien ja tutkijoiden jaoston Tiedon helmi -tunnustuspalkinto, johon ei myöskään liity rahapalkintoa.

Lisäksi SKTL rahoittaa saamistaan kopiointikorvauksista IBBY Finlandin lasten- ja nuortenkirjallisuuden Aarresaari-käännöspalkintoa, joka jaetaan joka toinen vuosi. Vuonna 2021 palkintoa ei jaettu, sillä seuraava palkinnon jakovuosi on 2022.

3.1 Vuonna 2021 rahastoista maksetut palkinnot, apurahat ja stipendit

Mikael Agricola -palkinto merkittävän kaunokirjallisen teoksen erinomaisesta suomennoksesta ja J. A. Hollon palkinto korkeatasoisesta tietokirjasuomennoksesta jaetaan vuosittain Agricolan päivän tienoilla huhtikuussa. Agricola-palkinto myönnettiin vuonna 2021 **Tero Valkoselle David Foster Wallacen** teoksen *Päättymätön riemu* (Siltala/Sanavalinta, 2020) suomennoksesta ja Hollo-palkinto **Jussi Palmusaarelle Emanuele Coccian** teoksen *Kasvien elämä. Sekoittumisen metafysiikkaa* (Tutkijaliitto 2020) suomennoksesta.

Asiatekstinkääntäjien jaoston Kääntäjän kukkanen -palkinto myönnettiin syyskokouksen yhteydessä **Virve Juholalle**. Kääntäjän kukkaseen liittyy vuodesta 2021 alkaen ensimmäistä kertaa 1000 € rahapalkinto, joka rahoitetaan Kopiosto-varoista.

Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton juhlarahastosta myönnettiin stipendi **Veera Hämäläiselle, Emma Kantosalolle, Annukka Saarenmaalle ja Maisa Vuoristolle**.

SKTL tukee kääntäjiä suoraan jakamalla Kopiosto-apurahoja kääntäjille. Myös tulkit ovat voineet hakea konferenssi- ja koulutusapurahaa. Apurahat rahoitetaan tekijänoikeusjärjestö Kopioston kopioinnista keräämillä tekijänoikeuskorvauksilla, jotka se tilittää jäsenjärjestöilleen edelleen jaettaviksi. Vuonna 2021 kääntäjille myönnettiin apurahoja keväällä, kesällä ja syksyllä. Apurahoja myönnettiin vuonna 2021 yhteensä 114 henkilölle 122 901 euron edestä. Apurahojen lisäksi kopiointikorvauksilla rahoitettiin palkintoja sekä käytettiin koulutukseen, neuvonta-, asiantuntija- ja juristipalveluihin, julkaisu- ja tiedotustoimintaan, palkintokuluihin, tutkimuksiin ja kirjamessukuluihin.

3.2 Liiton muut palkinnot ja huomionsoitukset

Vuonna 2021 Agricola-palkinnon lisäksi palkintolautakunta päätti myöntää postuumin kunniamaininnan **Tarja Roinilalle** (1964–2020) **Thomas Bernhardin** teoksen *Halvallysöjät & Wittgensteinin veljenpoika* (Teos) suomennoksesta. Kunniamaininnalla lautakunta halusi paitsi palkita erinomaisesta suomennoksesta myös kiittää suurenmoisesta työstä, jonka Roinila teki erityisesti Bernhardin suomentajana.

Av-kääntäjien Repla-tunnustuspalkinto myönnettiin Journalistiliiton edunvalvontajohtaja **Petri Savolaiselle**.

SKTL:n opettajien ja tutkijoiden jaosto jakaa vuosittain Kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen symposiumi KäTun yhteydessä Tiedon helmi -palkinnon. Vuonna 2021 palkinto myönnettiin tutkimusansioista, ja sen sai professori **Kaisa Koskinen** Tampereen yliopistosta. Hänet palkittiin rohkeasti rajoja rikkovasta, uusia uria aukovasta ja laaja-alaisesta käännettutkimuksesta. Palkinnonsaaja julkistettiin KäTu-symposiumissa 2021, ja palkinto jaettiin nyt kuudennen kerran.

Vuonna 2021 SKTL:n hopeinen ansiomerkki myönnettiin kevätkokouksessa **Kari Koskelle**. Syyskokouksessa myönnettiin kultainen ansiomerkki **Laura Jänisniemelle, Mirka Lahdelle, Irma Sorvalille ja Inkeri Vehmas-Thesslundille** ja hopeinen ansiomerkki **Sampsa Peltoselle**.

4 Jäsenistö, jaostot ja paikallisosastot

Liiton varsinaiset jäsenet ovat kaikki yksilöjäseniä, mutta kannatus- ja ulkojäseniksi voivat päästä tietyin edellytyksin myös yleishyödylliset yhteisöt. Vuodesta 2016 saakka liitolla on ollut yksi yhteisöjäsen, Diakonia-ammattikorkeakoulu (Diak).

Liiton toiminnasta merkittävä osa tapahtuu toiminta-aluekohtaisten jaostojen ja maantieteellisten paikallisosastojen kautta. Jaostoja on viisi: kirjallisuuden kääntäjien, asiatekstinkääntäjien, av-kääntäjien, tulkkien sekä opettajien ja tutkijoiden jaostot. Paikallisosastoja on kolme: Tampereen, Turun ja Vaasan paikallisosastot. Vapaaehtoisten rooli toiminnassa on erittäin merkittävä, sillä oman työnsä ohella toimivina he tuovat liitolle tietoa kentän toimintaehdoista ja ajankohtaisista suuntauksista.

Vuonna 2021 Suomen kääntäjien ja tulkkien liittoon liittyi 80 uutta jäsentä. Jäseniä erosi liitosta 143. Koko liiton jäsenmäärä oli 31.12.2021 yhteensä 1749, joista varsinaisia jäseniä oli 1430, koejäseniä 7, opiskelijajäseniä 155, kunniajäseniä 15, jäsenmaksusta vapautettuja jäseniä 142 ja yhteisöjäseniä 1. Monet jäsenet kuuluvat toimintansa perusteella useaan eri jaostoon. Jaostojen toiminta on avointa kaikille jäsenille, mutta etusija on luonnollisesti jaostojen omilla jäsenillä. Paikallisosastojen toiminta on kaikille alueen jäsenille suunnattua näiden jaostojäsenyyksistä riippumatta.

4.1 Jaostot

Jaostot järjestävät runsaasti oman alansa toimintaa sekä virkistystoimintaa. Toiminta lähtee kunkin ammattialan tarpeista tai alakohtaisista haasteista. Jaostot voivat myös järjestää yhteisiä tapahtumia, jotka valottavat kääntäjiä ja tulkkeja kiinnostavia yhteiskunnan ilmiötä. Kukin jaosto toimii omalla tavallaan: jotkut kokoontuvat säännöllisesti, toisten toiminta järjestyy erikseen suunniteltujen tapahtumien ympärille. Kaikille on yhteistä se, että oman alan ajankohtaisista asioista järjestetään koulutusta sekä tiedotus- ja keskustelutilaisuuksia. Toimintakertomuksen luvussa 9 on esitetty jaostojen toimikunnat. Jaostojen täsmällisemmät toimintakertomukset julkaistaan SKTL:n verkkosivulla.

*I Kirjallisuuden kääntäjien jaosto, 357 jäsentä, pj. **Taina Helkamo***

Jaosto järjesti virtuaalisesti niin epämuodollisia kollegakahveja kuin tiukkaa asiaa sisältäviä tilaisuuksia muun muassa kääntäjien palkkiokyselyn tulosten, kirjallisuusresidenssien sekä tekijänoikeusjärjestö Sanaston esittelyn tiimoilta. Elokuussa liitto järjesti I jaoston avustuksella suomennos-slamin Runokuu-festivaalin Käännösiltapäivä-tapahtumaan, ja syksyn aikana oltiin mukana kirjamesseilla sekä Turussa että Helsingissä. Lokakuun 8.–10. päivänä toteutettiin lähitapahtumana kaksi vuotta yhdessä ruotsalaisten kollegojen sekä KAOSin kanssa suunniteltu ja kahteen kertaan Covid-tilanteen vuoksi siirretty CEATLin (Euroopan kirjallisuuden kääntäjien yhdistysten) vuositapaaminen Maarianhaminassa Ahvenanmaalla. Syksyn aikana järjestettiin myös yhteistyössä Pientä karanteenikirjakerhoa luotsaavan **Taru Torikan** kanssa kaksi Käännöskeski- viikko-tapahtumaa, joissa kirjallisuuden suomentajat kertoivat työstään ja joita oli mahdollisuus seurata joko paikan päällä Nide MUJI -kirjakaupassa Helsingissä tai striimattuna oman kodin lämmöstä. SKTL teetti vuonna 2021 edeltävää vuotta koskevan kirjallisuuden kääntäjien palkkiotutkimuksen, joka lähetettiin sähköisenä kyselynä jäsenille. Tutkimuksen toteutti Wicon Oy:n **Satu Wivolin**, ja sitä esiteltiin jäsenille perinteisesti alkuvuonna Kirjallisuuden kääntäjät edustavat SKTL:ää useissa kansainvälisissä ja kotimaisissa organisaatioissa.

*II Asiatekstinkääntäjien jaosto, 1338 jäsentä, pj. **Laura Pascual***

Jaosto järjesti koronan takia pääasiallisesti verkkotapahtumia, jotka sisälsivät verkostoitumista ja koulutusta. Kollegakahvit (13.1., 24.2., 24.3., 20.4. ja 24.5.) olivat suosittuja. Aiheet vaihtelivat vapaamuotoisesta keskustelusta hyvinvointiin korona-aikana, työkyvyn kehittämiseen ja kulttuurisidonnaisiin haasteisiin käännöstyössä. Perinteisessä ystävänpäivän tapahtumassa (webinaari) Kotimaisten kielten keskuksen kielenhuoltaja **Riitta Hyvärinen** kertoi uudissanoista. Saavutettavuuskoulutuksessa Celian saavutettavuusasiantuntija **Miia Kirsi** kertoi saavutettavuusdirektiivistä sekä asiakirjojen ja julkaisujen saavutettavuusvaatimuksista. Jaosto oli koko liiton pikkujoulujen järjestelyvuorossa: ne järjestettiin syyskokouksen päätteeksi Viikinkiravintolassa Haraldissa. Jaosto järjesti myös opintopiirin (28.9., 12.10., 26.10. ja 9.11.) auktorisoidun kääntäjän tutkintoon valmistautuville, vastuuhenkilönä toimi **Suvi Salmilampi** ja asiantuntijoina toimivat **Ian MacEochagáin** ja **Judi Rose**.

*III Av-kääntäjien jaosto, 279 jäsentä, pj. **Juhana Korhonen***

Av-kääntäjät järjestivät toukokuun alussa etänä pidetyt kollegakahvit, jossa Kopioston tilitysjä ja tutkimuspäällikkö **Rainer Vallius** kertoi Kopioston toiminnasta ja sen palveluista av-kääntäjille. Loppukesästä jaosto järjesti perinteiseen tapaan kaikille av-kääntäjille avoimen Suomenlinnan-piknikin, jolle saapui tällä kertaa kymmenkunta kääntäjää vaihtamaan kuulumisia ja verkostoitumaan. Jaosto kokoontui lokakuussa ravintola Kaislassa Helsingissä. Joulukuussa jaoston pikkujouluissa jaettiin myös Repla-palkinto Journalistiliiton **Petri Savolaiselle** hänen monivuotisesta työstään av-käännösalan työehtojen parantamiseksi. Jaoston jäsenille viestitään muun muassa jäsenkirjein sekä liiton av-kääntäjien Facebook-ryhmässä. Jaoston jäsenet käyvät aktiivista keskustelua myös yleisillä av-kääntäjien kanavilla.

*IV Tulkki- jaosto, 384 jäsentä, pj. **Ruta Rannat***

Vuonna 2021 tulkki- jaosto järjesti jaostolaisille etätapahtumia: 23.6. (etäkahvit, kuulumisia ja ajatustenvaihtoa), 10.11. (keskustelutilaisuus kilpailutuksista) ja 9.12. (etätilaisuus konferenssitulkeille). Tulkki- jaosto osallistui asioimis- ja oikeustulkkien ansiotaso- ja työehtokyselytutkimuksen valmisteluun (yhteistyössä SKTL:n toimiston ja Kieliasiantuntijoiden kanssa) sekä asioimistulkin ammattisäännösten päivitykseen. Tulkki- jaosto oli edustettuna EULITAn vuosikokouksessa ja vapaamuotoisessa etäkokouksessa sekä työ- ja elinkeinoministeriön tulkkauksen laatua käsittelevissä kahdessa työryhmässä. Jaosto jakoi asiantuntijuuttaan tulkkauspalvelujen kilpailutuksia valmistelevien tahojen sekä kilpailutuksiin mahdollisesti osallistuvien käyttöön. Jaosto tapasi myös TAKKin asioimistulkkiopiskelijoita sekä verkostoitui asioimistulkkien kanssa.

*V Opettajat ja tutkijat, 104 jäsentä, pj. **Esa Penttilä***

Jaosto tukee kääntämisen ja tulkkauksen alan koulutusta ja tutkimusta sekä käännöstieteen tutkijakoulutusta ja sen kehittämistä. Jaoston puitteissa tapahtuva yhteistyö alan tutkijoiden, kouluttajien ja ammattikentän välillä on maailmanlaajuisesti harvinaista ja vaalimisen arvoista. Jaoston keskeisin vuotuinen tapahtuma on Kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen symposiumi eli KäTu, jonka jaosto järjestää yhteistyössä kääntäjiä kouluttavien yliopistojen kanssa. XVIII KäTu-symposiumi järjestettiin 20.–22.5.2021 Helsingin yliopistossa etätapahtumana teemalla Kääntämisen ja tulkkauksen laatu näkyväksi. Symposiumin yhteydessä järjestettiin myös jatko-opiskelijoiden koulutustapahtuma teemalla Tieteen popularisointi ja rahoitushaku. Lisäksi jaosto järjesti jäsenilleen ruotsin kääntäjäkoulutusta ja nykytilannetta käsittelevän syysseminaarin etäyhteyksillä Turun yliopistossa 19.8.2021.

4.2 Paikallisosastot

Paikallisosastot edustavat liittoa omalla maantieteellisellä alueellaan, ja niiden toiminta on luonteeltaan jaostorajat ylittävää. Paikallisosastot järjestävät koulutuksia ajankohtaisista aiheista sekä virkistystoimintaa. Paikallisosastojen toiminta on hyvin aktiivista ja säännöllistä. Toimintakertomuksen luettelo-osassa on esitetty jaostojen toimikunnat. Paikallisosastojen täsmällisemmät toimintakertomukset julkaistaan SKTL:n verkkosivulla.

*Tampereen paikallisosasto, 207 jäsentä, pj. **Elina Eskola***

Paikallisosastolla oli vuonna 2021 kahdeksan tapahtumaa. Tammikuussa järjestettiin Tampereen paikallisosaston kollegakahvit verkossa. Paikallisosaston kevätkokous pidettiin 24.3. Sen jälkeen **Anu Viljanmaa** Tampereen yliopistolta kertoi tulkin ammatillista kuunteluosaamista käsittelevästä tutkimuksestaan. Esitelmätilaisuus oli avoin muidenkin paikallisosastojen jäsenille. 25.10. paikallisosaston jäsenet pääsivät tutustumaan **Riitta Oittisen** Carroll-kuvitusnäyttelyyn *Ihmemaasta peilintakamaahan* Lastenkirjainstituutissa Tampereella. Aiemmin koronan takia peruuntunut Kääntäjä kustantajana -tilaisuus järjestettiin 16.11. pääkirjasto Metsossa, jossa pidettiin myös paikallisosaston syyskokous. Virallisen osuuden jälkeen omaa kustannustoimintaa pyörittävät kääntäjät **Anne Kilpi** ja **Mirja Hovila** kertoivat pienkustantamoidensa perustamisesta ja arjesta. 4.–5.12. Tampere-talossa järjestettiin Tampereen kirjafestivaalit, joissa oli mukana SKTL:n osasto. Paikallisosaston jäsenet vastasivat messuosaston käytännön järjestelyistä ja messupäivystämisestä. 12.12. järjestettiin paikallisosaston pikkujoulut ravintola Coussicassa. Koska koronan takia tapahtumia oli tänä vuonna selkeästi vähemmän ja rahaa oli jäänyt käyttämättä, paikallisosasto päätti kustantaa jäsenilleen pikkujoulumenun. Paikallisosaston jäsenen **Mikko Pitkäsen** vetämänä järjestettiin liikuntatuokioita, Uusia maisemia, outoja kolkkia -kävelylenkkejä, joissa päästiin tutustumaan Tampereen vähemmän tunnettuihin alueisiin. Lisäksi järjestettiin neljä fatbike-lenkkiä sekä frisbeegolf-alkeiskurssi. Liikuntatuokioissa jäsenet pääsivät tapaamaan kollegoita koronaturvallisesti ulkoilmassa. Paikallisosasto myös tuki osallistumista kääntäjien kuntonyrkkeilyvuoroille.

*Turun paikallisosasto, 236 jäsentä, pj. **Aulikki Vuola***

Paikallisosasto järjesti vuonna 2021 kaikkiaan kahdeksan kuukausitapaamista ja tapahtumaa, joista

kolme etäyhteydellä. Osallistujia oli keskimäärin 10/tapahtuma. Muutama suunniteltu tapahtuma jouduttiin koronarajoitusten takia siirtämään. Paikallisosaston kevätkokous pidettiin etäyhteydellä 9.3. Paikallisosasto päätti siirtyä pitämään vastedes vain yhden vuosikokouksen vuodesta 2022 alkaen. Liiton 20.11. pidetyssä syyskokouksessa paikallisosastoa edusti **Olga Hirvirinne**. Maaliskuussa pidetyllä etäluennolla SKTL:n juristi **Karola Baran** kertoi hankintasopimuksesta ja pienyrittäjyydestä sekä kääntäjien että tulkkien näkökulmasta. Huhtikuussa järjestettiin jäsenille **Jenni Kavénin** etäyhteydellä vetämät kollegakahvit. Toukokuussa oltiin opastetulla kävelyllä Rasion Vaskipolun varrella olevilla esihistoriallisilla paikoilla arkeologi **Ilari Aallon** opastuksella. Syyskuussa jumppailtiin ulkotiloissa **Tuula Välimäen** johdolla, minkä jälkeen pidettiin pienet syyskauden avajaiset läheisellä jokilaivalla. Syyskuun lopulla pidettiin etäyhteydellä ergonomialuento istumatyöläisille työfysioterapeutti **Kirsti Juhalan** johdolla. Turun kirjamessuilla 1.–3.10. paikallisosasto vastasi SKTL:n messuosaston käytännön järjestelyistä. Lokakuussa vierailtiin Sibelius-museossa, kuunneltiin pianomusiikkia ja nautittiin kuohuviiniä. Marraskuussa **Eliisa Pitkäsalo** kertoi, miten asiakirjat ja sopimustekstit saadaan kääntymään sarjakuviksi, joilla parannetaan tekstien ymmärrettävyyttä. Joulukuussa pidettiin pienimuotoiset pikkujoulut ravintola Bistrossa ja joulun historiaa käsittelevä opastettu kierros Aboa Vetus & Ars Nova -museossa.

*Vaasan paikallisosasto, 61 jäsentä, pj. **Annika Rikberg-Grannas***

Vaasan paikallisosasto järjesti vuoden aikana 8 tapaamista, joista 5 etätapaamista. Tapaamisiin osallistui yhteensä 61 henkilöä. Kevään kolme tapaamista pidettiin koronatilanteen takia etäyhteydellä. Kevätkokouksen lisäksi ohjelmassa oli kollegakahvit sekä tapaaminen liiton puheenjohtajan kanssa. Heinäkuussa paikallisosasto järjesti opintokäynnin Meteoriihelle, joka sijaitsee keskellä 520 miljoonaa vuotta vanhaa Söderfjärdenin meteoriittikraatteria Vaasan maaseudulla. Syyskuun etätapaamisessa Sveriges Facköversättarförening SFÖ:n puheenjohtaja **Elin Nauri Skymbäck** kertoi yhdistyksen toiminnasta ja ajankohtaisista asioista kääntämisen kentällä Ruotsissa. Tapaamiseen osallistui myös asiatekstikäntäjien jaoston jäseniä sekä liiton henkilökuntaa. Lokakuussa tulkkauksen tutkija **Anni-Kaisa Leminen** kertoi tulkkiensa eettistä kuormitusta selvittävästä tutkimuksestaan. Tähän etätapaamiseen osallistui myös tulkkiensa jaoston jäseniä. Loppusyksystä oli vihdoin mahdollista tavata kasvokkain syyskokouksen sekä jouluaamiaisen merkeissä.

5 Jäsenpalvelut ja jäsenedut

Liitto tarjoaa jäsenilleen runsaasti erilaisia jäsenpalveluita sekä aineettomia ja aineellisia jäsenetuja. Oikeudellinen neuvonta, kuten juridinen sopimus- ja tekijänoikeusneuvonta, on liiton jäsenille tärkeä jäsenetu. Yhdistyksen juristi neuvoi jäseniä muun muassa sopimusasioissa kommentoiden uusien ja vanhojen jäsenten käännös- ja tulkkauksopimuksia. Myös liiton muu henkilökunta tarjosi jäsenille neuvontapalveluita.

Jäsenetuihin kuuluu muun muassa *Kääntäjä–Översättaren*-lehti kotiin lähetettynä, mahdollisuus mainostaa SKTL:n kääntäjä- ja tulkkihakupalvelussa omaa käännös- tai tulkkaustoimintaansa, mahdollisuus saada liitolta tukea työelämän riitatilanteissa, Oder-residenssipaiikka Saksassa luovan työn tekoa varten sekä tukea oman työn markkinointiin. Tämän lisäksi jäsenet saavat etuja ja alennuksia monista työhönsä liittyvistä hankinnoista, hyvinvointipalveluista ja työvälineistä kuten ammattikirjallisuudesta ja käännöstyökaluista. Liiton toimisto neuvotteli myös vuonna 2021 uusista jäseneduista jäsenistön toiveiden mukaisesti. Viime vuosina on jäsenetuna tarjottu myös SKTL:n varsinaisille jäsenille mentoriohjelmaa.

6 Hallinto ja henkilökunta

Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton hallituksessa on voimassa olevien sääntöjen perusteella 3–10 jäsentä. Vuonna 2021 hallituksen kokoonpano oli seuraava:

Sirpa Alkunen, puheenjohtaja

Taina Helkamo, I jaoston edustaja

Laura Pascual, II jaoston edustaja

Juhana Korhonen, III jaoston edustaja

Ruta Rannat, IV jaoston edustaja

Esa Penttilä, V jaoston edustaja, hallituksen varapuheenjohtaja

Pia von Essen, Tampereen paikallisosaston edustaja

Aulikki Vuola, Turun paikallisosaston edustaja

Gun-Viol Vik, Vaasan paikallisosaston edustaja

Hallituksen sihteerinä toimi 31.7.2021 saakka toiminnanjohtaja **Kristiina Antinjuntti** ja 1.8.2021 alkaen va. toiminnanjohtaja **Jenni Kavén**. Hallituksen työvaliokuntaan kuuluivat puheenjohtaja Sirpa Alkunen, varapuheenjohtaja Esa Penttilä, kevätkaudella toiminnanjohtaja Kristiina Antinjuntti ja syyskaudella va. toiminnanjohtaja Jenni Kavén.

Liitto vuokrasi vuonna 2021 kahden huoneen toimitilaa osoitteessa Hietaniemenkatu 2, 4. krs., 00100 Helsinki. Tilat omistaa Kopiosto ry. Lisäksi talon kokoustilat ovat SKTL:n käytettävissä.

Liiton päivittäisestä toiminnasta vastaavat kolme kokoaikaista työntekijää, osa-aikainen juristi ja tarvittava määrä osa-aikaisia työntekijöitä. Vuonna 2021 SKTL:n palveluksessa työskentelivät toiminnanjohtaja **Kristiina Antinjuntti** (työvapaalla 1.8. alkaen), viestintäasiantuntija **Maarit Laitinen** ja järjestöasiantuntija **Jenni Kavén**, joka hoiti 1.8. alkaen va. toiminnanjohtajan tehtävää. Jenni Kavénin sijaisuutta hoiti 1.8. alkaen järjestö- ja viestintäkoordinaattori **Aino Suoranta**, joka toimi kevätkaudella 2021 Kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen symposiumin konferenssihoitajana tuntiperusteisesti. Toimistossa työskenteli tuntiperusteisesti myös assistentti **Hanna Pippuri**. Osa-aikaisena taloushallinnon assistenttina aloitti 1.8. **Karoliina Kähö**. Lisäksi Kansainvälisen kääntäjienpäivän järjestelyihin palkattiin korkeakouluharjoittelija **Taru Savolainen** yhdessä Kieliasiantuntijat ry:n kanssa. Liiton osa-aikaisena juristina toimii **Karola Baran**. Taloushallinnon palvelut, palkanmaksu mukaan lukien, ostettiin Aallon Tilitoimisto Oy:ltä. Liiton tilintarkastajana toimi KHT **Hannele Stenmark** ja varatilintarkastajana KHT-yhteisö BDO Oy.

7 Edustukset kotimaisissa ja kansainvälisissä elimissä

SKTL:llä oli edustaja tai sen ehdokas oli valittu mm. seuraaviin alan kannalta tärkeisiin elimiin:

Kotimaiset

- Auktorisoitujen kääntäjien tutkintolautakunta (2018–2022): Laura Vuorinen, varajäsen Paavo Siltala
- Oikeustulkkipäätöslautakunta (2021–2025): Ruta Rannat, varajäsen Pia Leppälä
- Tulkkauksen työelämätoimikunta (2021–2023): Varja Arola
- Sanastokeskus TSK:n hallitus: Kristiina Antinjuntti
- Valtion kirjallisuustoimikunta (Taiteen edistämiskeskus): Lotta Toivanen

- Kirjailijoiden ja kääntäjien kirjastoapurahalautakunta (Taiteen edistämiskeskus): Helene Bützow, varajäsen Sirkka-Liisa Sjöblom
- Forum Artisin hallitus: Aura Nurmi
- Lukukeskuksen hallitus: Laura Jänisniemi
- Suomen kielen lautakunta (1.6.2021–31.5.2024): Natasha Vilokkinen, 31.5.2021 saakka Sampsa Peltonen
- Helsingin kirjamessejen yhteyshenkilöt: Maarit Laitinen, I jaoston yhteyshenkilö Taina Helkamo
- Turun kirjamessejen päätoimikunta: Aulikki Vuola, varajäsen Maarit Laitinen
- Sanasto ry:n hallitus: Laura Jänisniemi, varajäsen Kaijamari Sivill
  - Sanasto ry:n tekijänoikeustyöryhmä: Karola Baran
  - Sanasto ry:n tekijäryhmä: Kaisa Kattelus, Aleksi Milonoff
  - Sanasto ry:n viestintätyöryhmä: Maarit Laitinen
  - Sanasto ry:n strategiatyöryhmä: Heikki Karjalainen
  - Sanasto ry:n kirjallisuuskummihanke: Heikki Karjalainen ja Laura Jänisniemi
- Kopiosto ry:n hallitus: Heikki Karjalainen
- Tekijäfoorumi: Heikki Karjalainen
- Tekstin talo ry:n hallitus: Jenni Kavén, varajäsen Maarit Laitinen
- International Board on Books for Young People eli IBBY Finland: Lastenkirjallisuuden käänköspalkintolautakunnan jäsen: Anne Ketola
- CROWD-hanke: varsinainen jäsen Anne Ketola, varajäsen Aino Suoranta (SKTL:n toimisto)
- Työ- ja elinkeinoministeriön TEM:in tulkkauksen laatu -työryhmä: Jenni Kavén, Ruta Rannat
- Kirjallisuuden tekijäjärjestöjen yhteistyöfoorumi, johon kuuluvat Finlands svenska författareförening, Suomen kirjailijaliitto, Suomen tietokirjailijat ja Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto: Kristiina Antinjuntti, Jenni Kavén

Ulkomaiset

- FIT (Fédération Internationale des Traducteurs), FITin hallituksen jäsen: Pia von Essen
  - SKTL :n edustaja FIT-verkkosivupalkintolautakunnassa : Maarit Laitinen

- CEATL (Conseil Européen des Associations de Traducteurs Littéraires): Heikki Karjalainen
- Baltic Writers' Council: vuosikokousedustaja ja raportoiija Taina Helkamo
- EULITA (European Legal Interpreters and Translators Association): jäsenkokousedustaja ja raportoiija Pia Leppälä
- AVTE (Audiovisual Translators Europe): konferenssityöryhmän jäsen Anna-Maija Ihander
- Särö ry (Frankfurt an der Oderin residenssi), SKTL:n toimisto hoitaa yhteistyön, ei varsinaisia edustajia vaan yhteistyökumppaniverkosto
- Norne (Nätverket för litterära översättare): edustaja Sanna Manninen
- NFÖR (Nordiskt författar- och översättarråd): edustaja Heikki Karjalainen
- Council of Editors of Translation and Interpreting Studies for Open Science (v. 2021 alkaen): Laura Ivaska

Kääntäjät ja/tai tulkit ovat edustettuina seuraavissa opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) alaisissa elimissä:

- Auktorisoitujen kääntäjien tutkintolautakunta
- Oikeustulkkipolikiteerilautakunta
- Suomen kielen lautakunta
- Taiteen edistämiskeskus: Kirjailijoiden ja kääntäjien kirjastoapurahalautakunta
- Taiteen edistämiskeskus: Valtion kirjallisuustoimikunta
- Tulkkauksen työelämätoimikunta

8 Rahoitus

Liiton pääasiallisia rahoituslähteitä oli kolme: jäsenmaksut, tekijänoikeusjärjestö Kopioston kopioinnista käännösalan osalta liitolle tilittämät kollektiivikorvaukset, joita sitovien käytösääntöjen mukaisesti korvauksia voidaan käyttää muun muassa apurahoina tekijöille jaettavaksi, sekä opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) yleisavustus.

Vuonna 2021 jäsenmaksutuottoja kertyi 227 665 euroa, Kopiosto-korvauksia 340 336 euroa opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi liitolle toiminta-avustuksena 52 500 euroa.

9 Vapaaehtoisista koostuvat toimikunnat, työryhmät yms.

Mikael Agricola -palkintolautakunta 2021:

suomentaja Kristiina Drews, Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto ry:n edustaja,
kriitikko Heidi Heinonen, Suomen arvostelijain liitto ry:n edustaja,
kääntäjä, kriitikko Markku Nivalainen, Suomen arvostelijain liitto ry:n edustaja,
professori Liisa Tiittula, Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto ry:n edustaja.

J. A. Hollon palkintolautakunta 2021:

kriitikko Teemu Korpijärvi, Suomen arvostelijain liitto ry:n edustaja,
suomentaja Kari Koski, Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto ry:n edustaja,
professori Mikko Lehtonen, Suomen tietokirjailijat ry:n edustaja,
suomentaja Sanna Pernu, Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto ry:n edustaja,
kriitikko, Nuori Voima -lehden päätoimittaja Vesa Rantama, Suomen arvostelijain liitto ry:n
edustaja.

Aarresaari-palkintoraati 2021

Palkintolautakunnassa SKTL:n edustajana jatkoi Anne Ketola.
Palkinto jaetaan seuraavan kerran vuonna 2022.

Repla-palkintoraati 2021

Maria Kynsijärvi
Marja Härmänmaa
Petter Pinola

I jaoston toimikunnan jäsenet

Taina Helkamo, puheenjohtaja
Kaisa Kattelus, varapuheenjohtaja
Aleksi Milonoff
Aura Nurmi
Oona Nyström Timonen
Kaisa Ranta (liittyi kesken vuotta 2021)

II jaoston toimikunnan jäsenet ja Kääntäjän kukkanen -palkintoraati 2021

Laura Pascual, puheenjohtaja

Helka Sariola

Salar Sofy

Tanja Suitiala

Tiia Tsurkka

III jaoston toimikunnan jäsenet

Juhana Korhonen, puheenjohtaja

Anna-Maija Ihander

Suvi Salmilampi

Laura Pascual

Marja Härmänmaa

(Kaisa Vitikainen)

IV jaoston toimikunnan jäsenet

Ruta Rannat, puheenjohtaja

Laura Minkkinen

Tuija Kokko

Pia Leppälä

Varja Arola

Suvi Salmilampi

V jaoston toimikunnan jäsenet

Esa Penttilä, puheenjohtaja, Itä-Suomen yliopisto

Minna Ruokonen, varapuheenjohtaja ja tiedottaja, Itä-Suomen yliopisto

Sari Hokkanen, sihteeri, Tampereen yliopisto

Juha Eskelinen, Helsingin yliopisto

Kristiina Taivalkoski-Shilov, Turun yliopisto

Annukka Saarenmaa, Diakonia-ammattikorkeakoulu

Tampereen paikallisosaston toimikunta

Elina Eskola, puheenjohtaja
Pia von Essen, varapuheenjohtaja, hallitusedustaja
Anna Beckers, sihteeri, tiedottaja
Mary Nurminen, yliopiston yhteyshenkilö
Senja Ukkonen, opiskelijajäsen
Milka Koiranen, rahastonhoitaja

Turun paikallisosaston toimikunta

Aulikki Vuola, puheenjohtaja
Leena Salmi
Diana Berber
Tina Matala-aho
Mari Repo, rahastonhoitaja
Pia Vinkki, tiedottaja
Olga Hirvirinne (syksystä alkaen)

Vaasan paikallisosaston toimikunta

Annika Rikberg-Grannas, puheenjohtaja
Gun-Viol Vik
Ida Forsman
Paula Bertell
Monica Ödahl Fröjdö

*Kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen symposiumin verkkojulkaisu MikaELin (Vol 14;
2021) toimittajat*

Ritva Hartama-Heinonen
Laura Ivaska
Marja Kivilehto
Minna Kujamäki

*Kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen symposiumin verkkojulkaisu MikaELin
toimituskunta*

2021 (edellinen kausi 1.8.2018–31.7.2021, uusi kausi 1.8.2021–31.7.2024):

Professori emerita Sirkku Aaltonen, FT, dosentti, Vaasan yliopisto, englannin kieli
Professori Pekka Kujamäki, FT, Karl-Franzens-Universität, Graz, käännöstiede
Professori Hans Landqvist, FT, dosentti, Göteborgin yliopisto, ruotsin kielen laitos
Professori Mikhail Mikhailov, FT, Tampereen yliopisto, käännöstiede (suomi ja venäjä)
Yliopistonlehtori Esa Penttilä, FT, Itä-Suomen yliopisto, Joensuu, englannin kieli ja
kääntäminen
Professori Kristiina Taivalkoski-Shilov, FT, dosentti, Turun yliopisto,
monikielinen käännösviestintä
Professori emerita Liisa Tiittula, FT, Helsingin yliopisto, käännöstiede, saksan kääntäminen

XVIII KäTu-symposiumin järjestelytoimikunta

Simo Määttä, puheenjohtaja
Elina Billhardt
Ritva Hartama-Heinonen
Laura Leden
Mari Pakkala-Weckström
Päivi Pasanen

Suomalais-ruotsalaisen kääntäjäseminaarin työryhmä

Bianca Holmberg, Kotimaisten kielten keskus
Maria Hägglund, Valtioneuvoston kanslia
Elisabeth Ostrow, yrittäjä
Jenni Roth, konferenssis sihteeri (alkuvuoden, uuden henkilön perehdytyksen ajan)
Iiris Näkki, konferenssis sihteeri
siht. Jenni Kavén, Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto, kevätkausi 2021
siht. Aino Suoranta, Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto, syyskausi 2021

Kopiosto-työryhmä

Tuula Kojo
Sanna Kokkonen, kevätkausi 2021
Mili Viita, syyskausi 2021
Kirsi Lammi
Sirkka-Liisa Sjöblom

Jenni Kavén, sihteeri, elokuuhun 2021 saakka
Karoliina Kähö, sihteeri, elokuusta 2021 alkaen

Kääntäjä-lehden toimituskunta

Sirpa Alkunen, päätoimittaja

Maarit Laitinen, toimitussihteeri

Kristiina Antinjuntti (elokuuhun 2021 saakka)

Juha Eskelinen

Jenni Kavén

Hanna Pippuri

Aino Suoranta (elokuusta 2021 alkaen)

Annica Törmä

Mili Viita